

DÉLVIDÉK

(BÁCSKAI NAPLÓ) — POLITIKAI NAPILAP.

— Szerkesztőség és kiadóhivatal: —
Szabadka, IV., Rákóczi-u. 20. szám
Telefonszám 300.

Felelős szerkesztő:
KÖNYA LAJOS.

Szerkesztő:
BERKES MÁRK

— Megjelenik mindennap délután —
Előfizetési díjak: egész évre 72 K
félévre 36 K, negyedévre 18 korona

Oman dr. és Radoníc dr. Baján.

Szabadka, szept. 25. Tegnap reggel Bajára érkezett Oman dr. Radoníc dr.-ral, abból a célból, hogy a helyszínén győződjenek meg arról, hogy erre a városra is joguk van-e a jugoszlávoknak.

Amerika nem adminisztrálja Törökországot.

Páris. Az Echo de Paris londoni értesülése szerint az angol kormány azt az értesítést kapta Washingtonból, hogy Wilson elnök elhatározta, hogy az Egyesült-Államok kormánya nem vállalja el a megbízást sem az európai, sem az ázsiai Törökország adminisztrálására.

Sztrájkolnak az olasz vasutasok is.

Lalbach, szept. 23. Néhány nappal ezelőtt a postások kezdték meg a sztrájkmozgalmat, amely tegnap általános sztrájkba nőtte ki magát. A sztrájkoló postásokhoz a vasutasok is csatlakoztak, akik szintén hiába fordultak jogos követelésekkel a kormányhoz, süket fülekre találtak. A nélkülöző postai és vasuti alkalmazottaknak nem lehetett tehát más választásuk, minthogy sztrájkba léptek.

Szünőfélben van a németországi munkássztrájk.

A németországi bányászsztrájk, mely oly nagy arányokat öltött, hogy a politikai körökben már nagyobb katasztrófától tartottak, pár napon belül megszűnik; a munkásság ugyanis már oly fenyegető álláspontot foglalt el, hogy egyes vezérlérfiak megjósolták a közeli kormányválságot. Ez azonban nem következett be, miután, mint hírlik, a bányászsztrájk már szünőfélben van, a kedélyállapotok lassankint lecsendesülnek és már napok kérdése, hogy a bányászok ismét munkába álljanak.

Csehország pénzügyi helyzete.

Eszék, szept. 24. Csehország pénzügyileg igen labilis talajon áll. A cseh korona értéke napról-napra csökken. Egy hónap előtt még egy koronával többet ért a magyar koronánál, amelynek diságioja már a kommunizmus kitörésekor beállt. Egy héttel ezelőtt a börzéken 1 korona és 50 fillérre bessülték a cseh korona értékét és ma már csak 1 korona 20 fillért adnak érte.

A megszállott területek menekültjeinek sorsa.

Zágráb, szept. 25. Az olaszok által megszállott területekről rengetegen menekültek az S. H. S. belterületére, ahol biztonságba helyezhették magukat, de viszont munkaalkalomra nem teheltek szert. A munkakereslet mindenütt nagy; elképzelhető tehát, mily óriási helyenkint a foglalkozásnélküliek száma, akiket már-már az inség fenyeget, miután tartaléktökeiket nagyrészt felélték, munkát nem kapnak, hiszen még a helybeli illetőségük nagyrészt sincs kenyerre. A belügyminiszter vette két kezébe az ügyet, aki a munkanélküliek összeírását elrendelte, mert munkaalkalmat akar adni mindenkinek.

A románok kiűritik Budapestet.

Zágráb, szept. 24. Bécsből jelentik: Mihelyt megfelelő erősségű angol csapatok érkeznek Magyarországra, a románok megkezdik az általuk megszállott területek kiűritését. Legelőször is Budapestről vonul ki a román katonaság, ahol máris angol csendőrség vette át a közrendészetet. Budapest jelenleg teljes a rend és a nyugalom.

A megheresztelkedett zsidók.

A magyarországi bolsevik uralom nem engedte meg a kikeresztelkedett zsidók névsorának a közzétételét. Hogy miért, azt nem nehéz kitalálni. A legnagyobb rész előkelő szereplőkből: pénzemberekből és tőkepénzesekből áll. Melfán tartottak attól a bolsevikiek, hogy a tömeges kikeresztelkedés híre pánikot idéz elő az elbofondított tömegben. Nekünk azonban nincs okunk tisztelni a bolsevik cenzorok szempontjait és a kommunizmus idején sürgősen kikeresztelkedett zsidók névsorát itt közöljük. (De csak a legelőkelőbb néhány nevet. A többi sok százra nincs helyünk.) Ezek a keresztelkedések is mutatják, hogy csak a keresztények foglalhatnak el vezető helyet az új Magyarországon. A névsor a következő:

Veith Béla mérnök, a Magyar Áramvasút igazgatója, Vida (Weisz) György milliomos, hajózási vállalkozó. — Fellner Kálmán joghallgató, Fellner Henriknek, a Magyar Járadék és Agrárbank vezérigazgatójának a fia. Dr. Detre (Deutsch) László egyetemi tanár. Zwack Béla likörgyáros fiai: József és Jenő. Bogyó János dr. bankigazgató és neje sz. Csajági Erzsébet. Dr. Moskovics Miklós gyárigazgató és neje szül. Schwarz Anna. Fleiszig Endre bankhivatalnok, Fleiszig Sándornak, a Magyar Bank és Kereskedelmi r.-társ. ügyvezető igazgatójának a fia. Grimm Gyuláné sz. Herceg Jozefa, a Grimm-féle penzió tulajdo-

nosa. Bárány Gómpertz Miksa magánzó, volt nagybirtokos és neje szül. Bátonyi (Kohn) Olga és fia: Ervin, bankigazgató. Sándor Pálnak, a Közüti vasút vezérigazgatójának két veje, még pedig Geiger Jenő földbirtokos és neje szül. Sándor Katalin, továbbá dr. Szili (Stein) Jenő és neje sz. Sándor Emma.

Mind ezek a diktatura első heteiben tértek ki és azután keresztelkedtek meg a többiek a következő sorrendben: Br. Kornfeld Móric, a Magyar Általános Hitelbank igazgatója és fivére, báró Kornfeld Pál, a Ganz-Danubius gyár vezérigazgatója. Leitner Zsigmond a Magyar Takarékpénztárak országos jelzálogbankja mint r.-t. vezérigazgatója. Br. Gómpertz Lajos földbirtokos és neje sz. Deutsch Gizella, és nővére báró Gómpertz Alice. Mauthner Ödön, a milliomos magkereskedő és neje sz. Abeles Malvina. Dr. Kánitz Emil és sógornője Kánitz Vilmosné sz. Wodiáner Hermina bárónő, a sziámi királyi konzul felesége továbbá Wodiáner Julia bárónő. Sonnenfeld Nándor író. Gonda Henrik és neje szül. Kádár Vilma. Kollár József építész. Merse Pál mérnök és neje. Irsai Ignác, a Közüti villamos igazgatója. Agai Vilmos, a Magyar Jelzáloghitelbank igazgatója nejével és leányával. Báró Madarassy Beck Gyuláné sz. Hatvany Deutsch Lili bárónő (május 9 én keresztelkedett meg). — Körmendi Frimm Jenő szobrász és igen sokan mások.

„Hadisegélyt“ kapnak a fegyvergyakorlaton lévők hezzátartozói.

(Saját tudósításunk.) — szept. 25

Néhány hét előtt, amikor a legfiatalabb korosztálybaliek egy részét két havi fegyvergyakorlatra hívták be, egész sereg menyecske állított be a katonatügyosztályba s eladták keserves panaszukat: „hadisegélyt“ kértek. Szörnyen méltatlankodtak, hogy róluk teljesen megfeledkeztek, kiket két teljes hónapra megfosztottak kenyérkeresésként, két hónap még normális viszonyok között sem két nap, de most főér vagy két esztendővel. Ha elvitték a férjeiket katonáink, segítyezték őket, miként a hadisegélyeket, egyébként fegyverbe állanak (ezen utóbbi állításuk alig van megvalósítható, azonban annyit leszögezhetünk, hogy 8 heti szalmaövezettség megér néhány száz koronát).

Arról nincs is szó különben, hogy a fegyvergyakorlaton lévők családtagjai ne kapjanak segítyt, sőt a városi hatóság azon van, hogy az illetőknek minél előbb kiutaltassa.

A tervezet szerint a hitves saját személyére 100, a gyermekek pedig személyenként 50-50 koronát igényelhetnek, melyet a város a jutalom és segélyalapról fog folyósítani. Mikor az asszony népesség meghallotta a jó hírt, kissé nyugodtan tértek haza; némely része azonban titkon örült s nem bánta volna, ha négy-öt hónapra hívták volna be a férjeiket, addig is élvezték volna a — hadisegélyt.

A „fekete kéz” munkája.

A „fekete kéz” emberei Budapestén rengeteg főmedvényt adnak ki. Nekik csak az a munkás és csak az a miniszter, — akin a nemzetközi nyakravalót látják. — Tehetetlen dühükben megint előhúzzák a példi gyulát, vázsonyi vilmost, buchinger menót, kondor bernátot és a szép garami fiut.

Ilyen nevekké mernek előjönni, amelyeknek mindegyike egy egy areulütése az öntudatos dolgozóknak. Peidi Gyula, a népjólétnek egykori minisztere azzal kezdte működését hogy első miniszteri ténykedéseként — a maga jólétét mozdította elő, a saját maga által folyósítani kért miniszteri fizetésért személyesen jelentkezett. Ez az ember, aki a rablógyilkosoknak, az ő pusztpajtásainak, a közös bank összes értékei emelőinek, az ország tönkretelvének a szökését elősegítette. — A Kondornak egyedüli érdeme, hogy a „kiválasztott néphez” tartozik. A niemand bernát szintén egy önjelölti tárcát szeretne. Hát a kis gnóm, a Prausz Móric? Ez a lélek nélküli legvéresebb száju bolsevik kalandor, — aki a szovjetüléseken a legörültebben szoritotta a munkásságot a proletárdiktatura mellé és akinek nagy része van abban, hogy 40.000 magyar munkás a Tisza fenekén alussza örök álmát. Az ő sötét lelkiismeretüket terheli, hogy Magyarország munkásai a koldusarisznyát és vándorbotot szorongatják kezükben.

És ezek a minden emberi érzéssel kivétel nélkül fenevadak ismét keverik a kártyát. De a munkások

Kentzler Hugó -- a muzeumi biztos.

....

A magyar proletárdiktatúrának megalakulása után első dolga volt, hogy a magánosok értékes műtárgyait szocializálja. E feladatra külön bizottságot létesítettek 26 állandó alkalmazottal. Ezek azán 300-500 korona hetibért kaptak és szabad lopást. A bizottság vezetője és a hírcsólás lelke Kentzler Hugó volt (nőia, majd nem zsidó!), egy öszezfé:hetetlen, erőszakos, 26-27 éves hencsög kölyök. Szamuellynek a legjobb barátja volt, felsége pedig Kua Bálának volt a titkárnja. Ilyformán az ifjú mindjárt eleinte megtették egyetemi tanárnak.

A grófi kastélyokba mindenütt az ő vezetésével törtek be és rabolták el a műkincseket. Az aranyat, ezüstöt; tartalmazó ládákat, ha zárva voltak, nem is próbálták fölfeszíteni, hanem lyukat vésnek a tetéjére és úgy ürítették ki. Ezt elvitték maguknak és csak az első tisztogatás után jött az igazi bizottság és vitte el a megmaradt holmit az államaik. A hatvani kastélyból például 4 szobára való teljes berendezést elvitték maguknak — az órától a szőnyegig min-

dent — a biztos urak, mire kiérkezett a bizottság. Egy asztalos a sashalmi kastélyból magának vitte el a művészi értékű biedermeier butorokat. Tatán egy Öszoli nevű budapesti szabó Esterházy gróf ruhába öltözött ki. Különösen a grófnak egy selyemtrikója tetszett meg neki. De tudott jól élni is. Délután rendszeren befogadott és vendégeivel nagy sötakocsizást tett. A ő levegő jó élvágyat csinált és a fáradságos napot pompás lakoma fejezte be. Persze, elmaradhatatlan volt a pezsgő és a valódi havanna szivar. Eljött nyugtalyul azt az ágyat választotta Öszoli, amelyben valaha Vilmos császár nyugodott és csak délelőtt tíz óra után szokott a hivatalos ügyben érkezők sürgetésére fölkelni.

Még szerencse, hogy Kentzler az általa kiküldött ilyen emberekhez becsülé biztosokul a fővárosi muzeum tisztviselőit szokta kirendelni. Ezek sokszor életük vaszályzatásával gátolták meg az értékesebb műtárgyak prédára dobását. Így kerültek biztos helyre az esztendőmi és fraknoi kincstár megbecsülhetetlen értékű drágaságai.

Cserny és a Lenin-fiuk.

....

Cserny József, Kua Béla rablógyilkos bandájának a vezére Budapestén a Bathhány palotában lakott. Több waggon minciót hordott le a pincébe, hat 14 es, hat 9 es aknavetővel, sok gyalogsági ágyúval és német gránátokkal, amelyek százméteres körzetben puszitanak. Géppuskája is volt 24 darab. Ezek közül néhányat a járókelők megfélemlítése végett az utcán, a kapu előtt helyeztetett el, néhányat pedig várható támadással szemben, a ház tetőzetén szereltetett fel. Minden Lenin fiúnak több fegyvere, több kézigránátja és több pisztolya is volt.

Csernynek a palota első emeletén volt a hivatalos szobája. Asztalán kések, borsivák, patronok, nagy sonkadarabok heverték és mindig ott volt néhány palaek bor is. Csizmájában hosszú vadászkest hordott és ha utasítást adott haramiáinak, azzal játszadozott a levegőben. Parancsait olyan gyilkos tekintetek kíséretében adta ki, hogy még a Lenin-fiuk is megijedtek a szeméjársától.

Nőt a Bathhány palotában nem becsültott magához. Ő maga mondotta, hogy csak a nőköt fel, mert azokat elszántabbakká tartja a férfiaknál. Cserny csak nőien embert alkalmazott. Csapatába olyan sem kerülhetett, akiről tudta, hogy szeretője van.

A Lenin fiuk jól éltek a Bathhány-palotában. A gróf évtizedes borait mied elfogyasztották. Aki egyszer belépett a Lenin fiuk bandájába, az többé nem távozhatott el onnan. Az eltávozni készülő agyonlövésselel fenyegették meg. Kékszemű vagy szőke hajú embert Cserny nem vett fel, mert azokat ábrándosoknak tartotta. Neki pedig elszánt emberekre volt szüksége.

Cserny reggeltől estig és estétől reggelig szakadtalanul ivott. Ha valami kellemetlen dolgot jelentettek neki, haját összekuszálta és megcsavarja. Ilyenkor a csizmaszá-

rában levő vadászkest is elővette, hogy hadonásszon vele a levegőben. Csernynek egy 14 éves Gelbert Miklós nevű nagyváradi fiú volt a főnyomozója. Ez a gyerek fiatal kora és alacsony termete miatt mindenrová oda tudott férkönni és akit följelentett, arra rettentőes aors várt. Egyéb ő maga is agyonlőtt egy kapitányt a Bathhány palotában.

Ha Cserny kiadta a parancsot valakinek az elfogatására, a Lenin-fiuk rendszeren üresen tértek vissza. A legtöbb esetben ugyanis azokat az embereket, akiknek a letartóztatását Cserny elrendelte, bedobták a Dunába, nehogy bajlódni keljen velük. Cserny utasítására rendezték be a Bathhány palota hátsó pincéjét kizsákmárnak. Azért a hátsót, mert innen a kiabálásokat, de még a lövéseket sem lehetett kibállani. Akit idehoztak arra a legremesebb boralmak vártak. A legkedvezőbb esetben szörnyen megkínózták, de volt rosszabb eset is, az agyonlövés, vagy agyonvadás. Tűszurásokkal, karcavarásokkal, gumibotokkal, rugásokkal kínozták az embereket, papírvágókés: vagy rohamkést dugtak a védtelen emberek torkába és tesztébe. A kizsákos előtt pedig szöges csizmákkal rugdosták meg őket a fejükön. Sok embert öltek meg ebben a pincében. Hogy hányat, azt még nem sikerült megállapítani.

— Két milliárd az Osztrák Magyar Bank kára. Bíró Wimmer, az Osztrák Magyar Bank kormányzója kijelentette, hogy a jegybank kasszája teljesen ki volt fosztva. Az Osztrák Magyar banknak a bolsavikiek által okozott kára megközelíti a két milliárdot. Csaknem ennyi volt a budapesti főintézet dotációja, mikor a bolsavizmus kitört és ez az összeg az utolsó bankjegyjeg elűnt. Az aranykészletet szerencsére csak jelentéktelen kár érte.

Kijavítják a tanyai iskolákat.

(Saját tud.) Szabadka szept. 25

A tanyai iskolaépületek közül 32 jelenleg már oly megrongált állapotban van, hogy kijavításuk elodázhatatlan.

Ha szorosan véve a város hatáskörébe tartoznék a szállási iskolák ügyeinek intézése és vezetése, akkor bizonyára az alapos tatarozásról régebben gondoskodott volna; jól tudjuk ugyanis, hogy a tanyai iskolák fenntartója az állam, évekkel ezelőtt átvette a várostól, ennél fogva ugyancsak az állam köteles az iskolaépületek időnkénti kitarozásáról gondoskodni. A jelenlegi nehéz viszonyok között azonban az állam nem fordíthat gondot a tanyai iskolákra, egyelőre tehát a városra hárul a kötelesség, egyébként az említett 32 iskolában nem kezdődhet meg a tanítás.

A városi hatóság úgy oldotta meg a kérdést, hogy egyelőre a legszükségesebb javítási munkálatokat eszközölteti, ezt megelőzőleg a szükséges renoválás megállapítása végett szakbizottságot küld ki, mely megoszolva jármba a tanyai iskolakerületeket. Alapos tatarozásról szó sem lehet, ahhoz legkevesebb 350.000 korona volna szükség, ily nagy összeget mostanában nem áldozhat a város, még kölcsönképen sem; t. i. a renoválási költségeket az állam utólag minden körülmények között meg fogja téríteni, ha csak le nem mond iskolafenntartói jogáról.

SZAMUELLY TIBOR barátnője.

..

Másfél hónapi bujkálás után Budapestén kézrekerítették Szamuely barátnőjét, Szilágyi Jolán, Szilágyi Albert dr. főgimnáziumi tanár lányát, akinek az anyja is régi nemesi család sarja; ő maga szintén gimnáziumot végzett és érettségije van. A leány február közepé táján ismerkedett meg Szamuellyvel, annak a régi képviselőházban tartott egyik előadása után.

Szilágyi Jolán a proletárdiktatura kiörése után 3 hélig mint a titkárnője szerepelt Szamuellynek. Március 26 tól kezdve már együtt lakott vele a szovjet házban (Kun-gária szálló) és később már egy szerepelt, mint Szamuely felesége (D) Szilágyi Jolánon kívül még néhány más nő is szerepelt a proletárdiktatura alatt Szamuely feleségeként.) A proletárdiktatura utolsó idejében Szamuely Rójtökön a Berg fále kastélyban helyezte el Jolánáját üdülés végett.

— Meghalt a diktatura! — ezzel a kijelentéssel nyitott be augusztus elején az asszonyhoz, aki Szamuellyvel együtt akart szökni. De az lebeszélte erről és légyezzer koronát adott neki, amiből elfogásakor 1767 koronát talált nála a readórség, egy kis fényképpel együtt, mely Szamuelyt ábrázolja. Szilágyi Jolán nem hiszi el, hogy Szamuely öngyilkos lett. Vakon bizik abban, hogy még él és hogy elküldi örte Oroszországból a megígért futárt.

HIREK.

— **Miért van Szabadkán tifusz?** Megemlékeztünk arról, hogy az ősz beálltával fellépő járványok főoka az a rettenetes piszok, ami a szabadkai utcákat jellemzi. De vannak egyéb okok is. A járványos tifusz is fellépett Szabadkán, ami tudvalevőleg főképpen az ivóvíz útján terjed tovább. — Megnyugtathatjuk az illetékes köröket, hogy tényleg így is van. Tessék csak megnézni egyes közutakat; deszkák felvannak tépve, a szemét beléjük hullik és még csodálkozik valaki azon, hogy tiszta van?

— **Az Urinők Kongregációja** vasárnap, szeptember 28-án é. u. 4 órakor a zárdában rendes gyűlést tart.

— **Korlátozzák az alkoholt** kimérést. Belgrádból érkezett hírek szerint a vszdaság területén az alkohol kimérést rendelettel korlátozni fogják. A rendelet olyképen szabályozza az alkohol kimérést, hogy csak a nap bizonyos óráiban lesz szabad alkoholt kiadni. Ezek az órák a nap 11., 12., 13 és 14 órája, továbbá a 19., 20., 21. és 22-ik órája. A rendelet ellen vétők 5000 koronától 10,000 koronáig terjedő pénzbírságot kapnak.

— **Horovitz ezredes és a zsidók.** Megirtuk tegnapi délután Horovitz Nethán vezérkari amerikai ezredes ur Budapestre érkezett. Nethán ur első dolga volt, hogy egy hitsorsos újságíró előtt a Ritz-szállóban a következőképpen nyilatkozott:

— Kérem legyen szives megírni, hogy megérkeztem Budapestre, hogy zsidó vagyok és hogy büszke vagyok voltomra. Irja meg kérem azt is, hogy ez nem jeleníti azt, hogy e mondatommal minden zsidóval szolidaritásnak jelentem magam. Korántsem. Nagyon jól tudom, hogy nem minden zsidó tisztességes és szent ember. Én nagyon eilene vagyok azoknak a zsidóknak, akik büntetést követnek el és akik tisztességtelenek, mert eme cselekedeteik révén állandóan veszélyeztetik a jó, a tisztességes zsidók munkáját és létérdekeit. Ezért az én véleményem az, hogy a bűnöző zsidókkal szemben sokkal szigorúbban kell eljárni mint bárki más ellen, mert az általuk elkövetett törvénytelen cselekedetek következményeit az egész zsidóságra nézve vonják le. Igénia a bűnös a zsidó, akkor éa lesz az, aki a bűnös megkettőző büntetését fogom követelni.

— **A telefon és a villanyhiány.** Köztudomásu, hogy amióta a szabadkai villanytelep befejezte működését, mindennemű telefonbeszélgetés is megszűnt, nem lévén a telefonhoz áram. — Ez a kellemetlen helyzet már egy hete tart és azonkívül, hogy kellemetlen, — sok időt is elrabol száltal, hogy személyesen kell utánszárni olyan dolgoknak, amelyeket telefonon pár perc alatt el lehetett intézni. A főbaj azonban nem ebben rejlik, hanem abban, hogy a posta, jóllehet telefonálni nem lehet és nincs is remény rá, hogy egyhamar lehessen a telefondíjakat becsaszálja. Az előfizetők kénytelenek a súlyos 60 koronákat kifizetni, noha telefonjukat nem tudják használni. A posta úgy véle-

kedik, hogy a villanyhiány vismajor, amiről nem lehet s ezért megilleti a telefonhasználati díj, viszont az előfizető azzal érvel és jogosan, hogy csak azért fizet, amit használ s így látszólag mindkettőnek igaz van. Mindenesetre azonban az is igaz, hogy a postának elsősorban a telefonforgalom megindítását kellene forszírozni — és csak azután az előfizelést, akkor biztosan nem lenne panasz.

— **Kicsufolt Demokrácia** Több francia lap azt a javaslatot tette, hogy a nevesebb francia tábornokokat megfelelő címekkel tüntessék ki, így például Joffre Franciaország marsallja és majnai fejedelmé, Foch Sajat Goud fejedelmé, Castelnau Nancy fejedelmé Pétain a Verdün fejedelmi címet nyerje el. Eljén a republikánus demokrácia.

— **A Munkás Otthont a régi tiszti étkezőbe helyezik át.** A helybéli „Munkás Otthon“ vezetősége a napokban írásbeli kérvényt nyújtott be a tanácshoz, melyben kéri a Petőfi utcai régi tiszti étkező épületének átadását, miután eddigi helyiségeiket a belterületi csendőrség részére foglalták le. A tanács tegnapi ülésében tárgyalta le a Munkás Otthon ügyét, a kérelemnek helyt adott, rendelkezésükre bocsájtotta a Petőfi-utcai volt tiszti étkezőt.

— **Nem államosítják a bunyevác szerb felsőkereskedelmi iskolát.** Novátovics Izidor a bácskai felsőkereskedelmi iskolák főigazgatója előterjesztést tett a városi iskolai hatósághoz, melyben a helybéli bunyevác szerb kereskedelmi iskola államosítását javasolja. — A tegnapi tanácsülésen szövétték az ügyét, azonban még egyelőre nem valószínű, hogy a tervet, amennyiben a város még egyelőre saját vezetése alatt tartja a felső kereskedelmi iskolát.

— **A román követelések.** A román követelések ma már szinte nevetségesek; nem elégedtek meg Erdélyrel és Bánát egy jelentékeny részével, hanem még oly területekre is vándorolnak maguknak jogokat, amelyekre egyáltalán nem aspirálhatnak. — Legújabbban már — Debrecen, Nyiregyház, Nagyszalántát és az egész hajdúterületet követelik maguknak, mint oly országterület, ahol valamikor kizárólag románok laktak, csak hogy idők folyamán a magyar önkény egyrészüket száműzte (?) a jó termő vidékről másrészüket pedig idők folyamán teljesen elmagyarosította. Ez a mese, amely valamilyen kapzsi román diplomata agyának szüleménye, természetesen nem felel meg a valóságnak. Kapzsi tulkapás ez, mint már a bánáti kérdésnél is tapasztaltuk, amikor a három vármegyéből olyan területeket óhajtottak bekebelezni Nagy Romániába, melyeken még csak egy bevándorolt román sem lakott. — Nem kell azonban komolyan venni a román korifeusok tulkövetelését, akik féktelen kapzsiságukban egész Magyarországot is szívesen bekebeleznék, ha ez tisztán csak rajtuk állna.

— **Esimult a lengyel-ukrán konfliktus.** A lengyelek és ukránok még pár héttel ezelőtt,

mint adáz ellenségek vonultatták fel csapatukat egymás ellen. Ma már békejóbott nyújtott egymásnak a két kormány. Az ellenségeskedés megszűnt, mivel a lembergi és bródai kérdést mindkét félre nézve kedvezően sikerült megoldani. Illetőleg a két állam között legközelebb gazdasági szerződés, azaz szövetség jön létre (?) Ez utóbbi híradás azonban még megerősítésre szorul.

Mindazoknak, kik cikkeim olvasása folytán az alakítandó szövetséget felől érdeklődnek, szíves tudomására hozom, hogy f. hó 28-án, vasárnap délután 3 órakor tájékoztató értekezletet fogok tartani a Katholikus Legényegylet nagytermében.

Dr. Taskovics János.

— **Dunántul fehérterror** dul? Pécsről jelentik, hogy az ugynevezett fehérterror össze sem hasonlítható a vörösök garázdálkodásaival. Kun és Szamuely vérengzéseit és gaztetteit nem lehet egy napon említeni sem a fehér csapatok igazságszerzői. Igaz ugyan, hogy a fehérek nem igen ismerik a kegyelmet, de csak azokkal szemben nem gyakorolnak elnézést, akikről kiderült, hogy nyíltan a vörösökkel pártáltak, vagy azoknak bűneit, vérebeit voltak.

— **A bajai zirci rendház** portást keres, aki lehetőleg magános férfi szakóiparos, esetleg gyermektelen 18 legény. Bővebbet lapunk kiadójában tudhatni meg.

— **Pesti élet.** Pesten mindinkább megkönnyebbül az élet: szűnik a drágaság az élelmiszerhiány s az ipari árucikkek is nagymennyiségben jönnek a külföldről, főként Angliából. Egy Pestről jött kereskedő állítása szerint a legfinomabb angol szövetekeket átlag 200—240 koronáért kaphatni. Az angolok nagyon sok préseit zsirt, sertés húst és kolbászféléket, baromfiakat, zöldséget és fűszereket szállítottak. A legjobb s elegáns cipők 300 koronáért kaphatók Reménytelenül az angolok ezen akciójára révén az itthoni árak is lejjebb esnek.

— **Az Adám Éva kosztüm mint váltók.** K. J. tápi földműves gazda még az 1914. évben az általános mozgósításkor bevonult katonának. Csakhamar a harterületre került és nem is jött haza 1916. karácsonyig, mikor néhány napi szabadságot töltött itthon. I tiszte alatt aztán különös dolgokat tudott meg feleségéről. Hamarosan elmondták a jó szomszédok, hogy távolléte alatt bizony a Tápén elhelyezett szekeres-katonák így meg úgy „tették a szépet“ a feleségnek. Megtudta, hogy négy szekeres-katonára Tápén a népkörben zártkörű táncmulatást rendezett. Csak K. J. felesége és a régi szekeres-katonára, no meg két szál cigány volt oda hivatalos. Valamennyien meg is jelentek. Ott aztán az azéon sajátságos, sőt mondhatnák, hogy a mai világban teljesen eredeti kosztümben járt a ropogós táncokat. A négy szekeres-katonára pedig színtén paradicsomi hangulatban volt. Mikor mind ezt megtudta

a férj beadta a válópert. a bizonyítási eljárás során, melynek gyorsabb lefolyását a háboru akadályozta, — a férj minden állítását bebizonyította. A bíróság a peres felek közötti házasságot az asszony hibájából felbontotta.

x **Fogorvosi műtermemet** a főtéri Vermes házba helyeztem át, a Löwy Testvérek áruháza fölötti emeletre. Szegényeknek ingyenes rendelés 8-tól 9-ig. Dr. Blum László.

x **Dr. Bihari Lujza fogorvos** rendel Főtéren, Vukovics Gerő üzlet fölött (Popovics-féle hában) d. e. 9—12-ig, délután 3—5 ig

x **Dr. Vécsesi Jenő** orvost rendelje nemi betegségek részére. Lakása: VI. kör, Mária Terézia-tér 12. Vojnich Piroksa-féle ház. Rendel: d. e. 7—9-ig; d. u. 2-től fél 4 ig és 5—7 ig.

Világszenzáció

LIFKA MOZIBAN

esütörtöktől—vasárnapig!

A francia filmek korszakalkotó szenzációja

A vörös boszorkány I.

(Páris rejtelmel.)

Xavier de Monfepai világ-hírű regénye tizenhat felvonásban. Főszereplők:

Helena Markovska

Albert Capozzi

Jegyek kaphatók!

MOZI.

Korzó-Mozi

A vörös boszorkányt az olasz film művészet világhírű alkotását Xavier Montepier szenzációs bűnügyi regényét mutatja be a KORZÓ MOZI szerdától vasárnapig. A négyrészes hatalmas attrakció izgalommal telt cselekményében az olasz színjátás nagy művészei Cigetta Morano, Alberto Capozzi Helena Markovska játszó a főszerepeket. A film a világ minden nagy részében óriási nagy sikereket aratott.

A Lifka-Mozi műsorából:

A vörös boszorkány. Ezek előtt a párisi boulevardok szenzációja volt Xavier de Montepin izgalmas meneti regénye, melyet egy élelmes regénykiadó vállalat folytatásokban adott ki. A közönség ideges türelmetlenséggel kapkod a szét a regény folytatásait, mely a végéig feszítette az idegeket Ezt a pártatlanul megkonstruált regényt az Eclipse filmgyár hatalmas apparátussal filmre scenarizta, és amelyhez hasonló attrakció egyhamar nem volt a nemzetközi filmpiacon. Az első rész Páris rejtelmel esütörtököl vasárnapig kerül szíre a Lifka moziban rendes áron. Jég az összes előadásokra kapható.

Felhívás

Tisztelettel felkéretnek a *Korzó Mozi rt. részvényesei*, hogy a Mozi pénztáránál d. e. 9—12 vagy d. u. 3—8 ig, f. hó 26 án esetleg 27-én feltétlenül jelentkezni sziveskedjenek, esetleg közölgék, hány darab részvény van birtokukban.

Tisztelettel

Korzó Mozi igazgatósága.

É R T E S I T É S.

A gázgyár üzembevétele előtt kérjük a t. gázfogyasztó közönséget hogy a szükséges felszerelések miatt jelentkezzenek értesítés útján a gázgyárban, hogy azokat a jelentkezés sorrendjében, elvégezhessük. Új felszereléseket és vezetékhozzászabításokat, egyelőre nem vállalhatunk és a vezetékhalózatba be nem kapcsolhatunk. Figyelmeztetjük egyúttal a t. közönséget, hogy szállított anyagokért és végzett szerelési munkálatokért csak a városi gázmű pecsétjével ellátott számlá ellenében fizessen a gázgyár közegének mert számlák nélkül teljesített fizetéseket el nem ismerhetünk. A fagáz használatára nézve a szükséges egyszerű utbaigazítások a gázgyári szerelők megkérdezendők.

A gázgyári üzem a fával való nagy takarékoság miatt szükség esetén, a nap bizonyos szakaiabn, korlátozott lesz, azonban nem korlátozzuk annak igénybevételét különféle célokra, miadagig, amíg a t. közönség azzal takarékoskodik ami már azért is tanácsos mert a gáz egységárai bér viszonylag olcsóbb, mégis hatszorosa a régi gázáraknak és pedig: főző- és iparigáz ára köbméterenként 3, s világógáz ára 4 korona köbméterenként. Ezek a teljesítmények megfelelnek 10 hektó wattóra vilamos áram teljesítményének.

Végül tekintettel azokra a nagy anyagi áldozatokra, melyeket a városi tanács a gázgyárnak újbóli s a mai viszonyok között olyan yira terhes üzembehozására es lehető fentartására nézve hozott, kérjük a t. gázfogyasztóközönséget, hogy a gázdíjakat mindenkor pontosan, késedelem nélküli, fizesse ki és a gázfogyasztását a legszükségesebben korlátozza, mert csak akként biztosítható az üzemfenntartása Késedelemes fizetőknel a gázfogyasztást azonnal be kellene szüntetni.

A gázszolgáltatás közül esetleg elforduló zavarok a gázgyárban bejelentendők, melyek rendbetételéről elegendő szerelő személyzet fog gondoskodni.

A gázszolgáltatást október 4 én óhajtuk megkezdeni

Városi gázmű.

Porcellánt és üvegárut

nagyban és kicsinyben ajánlja mig a készlet tart

Stojsin Iván
cég Obercsén.

Nyomott a Szent Antal Nyomdába Szabadkán.

ZENEMŰ-KERESKEDÉSSSEL

bővítettem ki. Az összes zenekolai művek. valamint a legjobb slágerak raktáromon vannak

ZENEMŰ-ÚJDONSÁGOK:

Postai megrendeléseket kottára a beérkezés napján utánvétellel intézünk Nagy raktár irodalmi művekben, összes nyelvű szótárak és nyelvtanok, valamint a legújabb öszi divatlapok megérkeztek és a legnagyobb választékban kaphatók:

VIG ZSIGMOND SÁNDOR

könyv-, zene- és papirkereskedésben Szabadkán

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy szörmeárubázamat megnyitottam. Mindennemű

szörmét

beszereztem, melyet tisztelt vevő közönségnek lehető

legolcsóbb árak mellett

rendelkezésre bocsátok. Szakszerű kiszolgálást biztosítok, miért kérem a nagyérdemű közönség szives pártfogását

Goldstein Antal szücsmester.

Eötvös u. 60. (Huspiac), varrónők és tanulók felvételnek.

Szavatolt tiszta 80 % fehér

ecetsav

Diana és Brázal

sósorszesz

Valódi Dupay-féle

magcsávázó-szer

buzapác

eredeti csomagolásban.

Külföldi anyagárak

valamint az összes

fűszer és festékárak

Klein Géza

nygykereskedő cégnél Szabadka.

Tűzifa

főlvágását motorral házaknál újból megkezdtem.

VI., Grézy u. 152.

Német Pál

Kalaráb és tök

Dr Massanak kertészetéből. Megrendelhető: htköznap délelőtt 132. sz. telefonon

OH SHAMPOON

a legjobb fej és hajmosószer!

Pehelykönnyű haj!

Tiszta fejbőr! — Ára 2 kor.

Kapható minden jobb pipere üzletben.

Szavatolt valódi 80 százalékos

ecetsav

télre való uborka és paprika eltevésre leg

jobb **eceteszcnc**

Dupuy féle / **buzapác**

nagyobb mennyiségben előnyösen

kapható NOJCSÉK GÉZA fűszerkereskedő cégnél Szabadkán.

Telefon 2 22

Telefon 2 22

FÜVAROZÁST

helyben és vidékre elvállal:

GERE és TÁRSÁ

Miklós-u. 42. — Telefon 305

TŰZIFA

és szén

házhöz szállítva kapható:

Bánó és Bröder

Ugyanott waggontételekben a vasutról is kapható.

APRÓ HIRDETÉSEK.

MASZNÁLT elemi iskolai tankönyveket vesz: Vig könyvkereskedő. 2324—8

EGY ügyes cukrászsegéd és egy tanonc felvétetik Fierst cukrászdában. 2313—1

BOROSHORDÓK ujak és használtak, kicsiben és nagyban eladó Schmidt vendéglősnél Bácsfeketehegyen. 2271—6

NEHEZ selyem függönyök, egyik pár dupla ablakra, finom clóttal bélelt, selyem rojtjal, diszes draperijával teljesen ujak, eladók, Cim a kiadóban. 2231—1

ELADÓ egy szoba bútor, finom női íróasztal, diszes kézimunka asztalterítő. Bem ut. Pukecz ház. 2320—1

GYELMIS malomban lehet

darát

kapni és daráltatni.

Tengeri dara. 1 K 80 f.

Kevert " 1 K 70 f.

Arpa " 1 K 50 f.

kilója, ahol őriest is elvállalnak. —

ELŐNYÖS NAGY-

BANI ÁRAKON

KAPHATÓ

Magcsávázó-szer

Vasgálicz

Kénsav

Saletromsav

Kéklő I-a fél kg-osüvegekben

Marószóda lukováci

Keményítő darabos 70 kgr-os

Karbid 60 kg os hordókban

Burgonyakeményítő

liszt I-a 75 kg-os zsákokban.

Sidol

Vaspor kupolak

Kéklő tucatonként

Sóda bicarbóna

Salmiak darabos

Schellack (orang)

Bilistyei ólom zárolt

80% Vegyifiszta ecetsav

ballonokban

Kénlap I-a olasz kénből.

Szegedi paprika ólom-zárolt

Gyertya

Tea I-a beylan

Fahéj

Pipere szappan I-a minőség

Puder gyógyszerészek részére

TRAFIKANT-nál

Fűzfás-utca 308. Telefon 4-65 sz.